

Ольга ЧИГУР

аспірант кафедри менеджменту, публічного управління
та персоналу ЗУНУ

ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Якісне надання медичних послуг залежить від інституційного базису, основною складовою якого в українських реаліях є Програма медичних гарантій на 2021 рік. В рамках даної Програми передбачено застосування двох принципових нових інструментів адміністрування надання медичних послуг специфікацій та умов закупівлі. Дані інструменти були розроблені з врахуванням національних особливостей та наднаціональних стандартів надання медичної допомоги регламентованих ВООЗ та підтриманих Центром контролю та профілактики захворювань Департаменту охорони здоров'я США (CDC). Вони сформовані таким чином, що будь-який заклад, незалежно від його назви, рівня надання медичної допомоги та спеціалізації, який відповідає умовам закупівлі медичних послуг в межах Програми медичних гарантій, може укласти договір з НСЗУ на надання відповідної послуги/групи послуг. Провідним завданням при розробці специфікацій та умов закупівлі за Програмою медичних гарантій на 2021 рік стало удосконалення та розвиток надання медичних послуг.

Наприклад специфікація надання медичних послуг за напрямом «Первинна медична допомога» повинна включати в себе наступні види медичних послуг:

1. Динамічне спостереження за станом здоров'я пацієнтів.
2. Проведення діагностики та лікування найбільш поширених інфекційних та неінфекційних хвороб.
3. Проведення діагностичних обстежень, лікувальних заходів, а також динамічного спостереження.
4. Проведення лабораторної діагностики.
5. Проведення інструментальної діагностики.
6. Виявлення ризиків розвитку розладів психіки та поведінки у пацієнтів.
7. Виявлення індивідуального ризику виникнення неінфекційних та інфекційних захворювань.
8. Проведення профілактичних втручань.
9. Лікування пацієнтів з гострою респіраторною хворобою.
10. Профілактика, діагностика та раннє виявлення соціально-небезпечних хвороб.
11. Надання консультативної допомоги населенню щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя.

12. Динамічне спостереження за неускладненою вагітністю.
13. Здійснення медичного спостереження за здоровою дитиною та надання рекомендацій батькам.
14. Надання окремих послуг паліативної допомоги дорослим та дітям.
15. Призначення лікарських засобів та визначення потреби медичних виробів.
16. Виписка рецептів для пільгового забезпечення лікарськими засобами окремих груп населення.
17. Видача направлення (зокрема електронних) для проведення необхідних клініко-лабораторних та інструментальних досліджень, консультацій лікаря та інших послуг на рівні вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги.
18. Виклик бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги.
19. Оформлення довідок, листків непрацездатності та направлень для проходження медико-соціальної експертизи, а також лікарських свідоцтв про смерть [1].

Серед нових пакетів Програми медичних гарантій 2021 [2]- готовність до реагування на інфекційні захворювання та епідемії. Цей пакет дозволить забезпечити стабільність роботи інфекційних відділень таз закладів. А також – інфекційну готовність країни на необхідному рівні.

Для закупівлі таких послуг заклади охорони здоров'я повинні виконати наступні умови: мати місце амбулаторно або з використанням засобів телекомунікації; підстави надання послуги (декларація про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу; самозвернення щодо лікування гострої респіраторної хвороби; самозвернення при невідкладному стані), дотримання вимог до організації надання послуг.

Для забезпечення якісного надання медичних послуг необхідно дотримуватися процедури забезпечення безперервності надання первинної медичної допомоги, має бути налагоджена взаємодія із закладами вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги, із суб'єктами громадського здоров'я, має бути створена внутрішня система управління і контролю якості та безпеки медичної діяльності з дотриманням вимог до їх організації і проведення відповідно до чинного законодавства із здійсненням безперервного моніторингу індикаторів оцінки та критеріїв доступності, якості, безпеки надання медичної допомоги за напрямом її надання, ефективного контролю та управління якістю ЗОЗ для забезпечення прав пацієнтів на отримання медичної допомоги необхідного обсягу та належної якості.

Список використаних джерел:

1. Специфікації та умови закупівлі за Програмою медичних гарантій на 2021

рік. URL: <https://nszu.gov.ua/vimogi-pmg-2021>

2. Порядок реалізації Програми медичних гарантій у 2021 році. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/poryadok-realizaciyi-programi-medichnih-garantij-u-2021-roci>

Інна ЧИКАЛО

к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ

СУЧАСНІ ВЕКТОРИ ПОЛІТИКИ ЗАХИСТУ ІНТЕРЕСІВ ВІТЧИЗНЯНИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

Забезпечення високого рівня конкурентоспроможності національної економіки, що виступає однією із передумов зміцнення стану її економічної безпеки потребує проведення зваженої політики захисту вітчизняних товаровиробників, результати діяльності яких виступають базисом формування конкурентоспроможності.

Політику захисту інтересів вітчизняних виробників можна розглядати як систему заходів, спрямованих на захист інтересів вітчизняних виробників з метою забезпечення збалансованого розвитку суспільного виробництва. Основними формами її реалізації є правова, що охоплює інструментарій окреслення закономірностей розвитку господарської діяльності, та носить приписний характер і є обов'язковими для виконання та економічних програм, спрямованих на підтримку та стимулювання розвитку виробників.

У чинному законодавстві поняття національного товаровиробника трактується як фізична чи юридична особа, яка здійснює на території України виробництво товарів, виконання робіт чи надання послуг, тобто це суб'єкт господарювання – резидент, який здійснює виробництво товарів, виконує роботи чи надає послуги на території України. Для підтримки функціонування товаровиробників та захисту їх економічних інтересів на внутрішніх і зовнішніх ринках у практиці міжнародної торгівлі виокремлюють такі види економічної політики, як:

- по-перше, політика вільної торгівлі характеризується мінімальним державним втручанням у зовнішню торгівлю, тобто торгівля розвивається на основі дії вільних ринкових сил попиту і пропозиції;
- по-друге, політика протекціонізму, тобто система заходів, що ґрунтується на внутрішньому законі держави і міжнародних актах, які застосовуються державою для захисту національної економіки країни від іноземної конкуренції, за допомогою тарифних та нетарифних інструментів;
- по-третє, політика неопротекціонізму, яка передбачає обмеження на